
STUDIA IURIS

JOGTUDOMÁNYI TANULMÁNYOK / JOURNAL OF LEGAL STUDIES

2025. II. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

Károli Gáspár Református Egyetem
Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

A folyóirat a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolájának a közleménye. A szerkesztőség célja, hogy fiatal kutatók számára színvonalas tanulmányaik megjelentetése céljából méltó fórumot biztosítson.

A folyóirat közlésre befogad tanulmányokat hazai és külföldi szerzőktől – magyar, angol és német nyelven. A tudományos tanulmányok mellett kritikus, önálló véleményeket is tartalmazó könyvismertetések és beszámolók is helyet kapnak a lapban.

A beérkezett tanulmányokat két bíráló lektorálja szakmailag. Az idegen nyelvű tanulmányokat anyanyelvi lektor is javítja, nyelvtani és stilisztikai szempontból.

A folyóirat online verziója szabadon letölthető (open access).

ALAPÍTÓ TAGOK

BODZÁSI BALÁZS, JAKAB ÉVA, TÓTH J. ZOLTÁN, TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ

FŐSZERKESZTŐ

JAKAB ÉVA ÉS BODZÁSI BALÁZS

OLVASÓSZERKESZTŐ

GIOVANNINI MÁTÉ

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI

BOÓC ÁDÁM (KRE), FINKENAUER, THOMAS (TÜBINGEN), GAGLIARDI, LORENZO (MILANO),
JAKAB ANDRÁS DSc (SALZBURG), SZABÓ MARCEL (PPKE), MARTENS, SEBASTIAN (PASSAU),
THÜR, GERHARD (AKADÉMIKUS, BÉCS), PAPP TEKLA (NKE), TÓTH J. ZOLTÁN (KRE),
VERESS EMŐD DSc (KOLOZSVÁR)

Kiadó: Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Székhely: 1042 Budapest, Viola utca 2-4

Felelős Kiadó: TÓTH J. ZOLTÁN

A tipográfia és a nyomdai előkészítés: CSERNÁK KRISZTINA (L'Harmattan) munkája

Nyomdai kivitelezés: Prime Rate Zrt., felelős vezető: TOMCSÁNYI PÉTER

Honlap: <https://ajk.kre.hu/index.php/jdi-kezdolap.html>

E-mail: doktori.ajk@kre.hu

ISSN 3057-9058 (Print)

ISSN 3057-9392 (Online)

URL: KRE ÁJK - Studia Iuris

<https://ajk.kre.hu/index.php/kiadvanyok/studia-iuris.html>

„BÖRTÖNT AZ ÁLLATKÍNZÓKNAK?” A SPECIÁLIS PREVENCIÓ ÉRVÉNYRE JUTTATÁSÁNAK DILEMMÁI AZ ÁLLATKÍNZÁS ELKÖVETŐI KÖRÉNEK TÜKRÉBEN INCARCERATION FOR PERPETRATORS OF ANIMAL CRUELTY: CHALLENGES IN IMPLEMENTING SPECIFIC DETERRENCE

D. HORVÁTH VANESSZA¹

ABSTRACT ■ This study seeks to investigate the demographic of individuals who perpetrate acts of animal cruelty. The initial section of this paper reviews the key developments in the legal regulation of animal cruelty, with particular emphasis on the increasing severity of potential sanctions. Subsequently, the motivations of individuals who engage in animal cruelty are explored, as understanding these motives is deemed crucial for societal protection. Following the classification of the perpetrator group, the paper concludes by examining the sanctions that may be imposed, considering both specific and general deterrence. Ultimately, it is posited that, in certain instances, the imposition of imprisonment serves not only as a stringent punishment for the offender but also as a deterrent against violent crimes against individuals. It is imperative, however, that when the offender's personality traits permit, educational measures should be incorporated. For example, suspended sentences should be accompanied by specific conduct requirements in conjunction with probation supervision.

KEYWORDS: animal protection, animal cruelty, special prevention, criminological background factors of animal cruelty, criminal law implications of breeding

ABSZTRAKT ■ A tanulmány az állatkínzás elkövetői körét hivatott vizsgálni. Írásom első nagyobb egységében áttekintem az állatkínzás törvényi szabályozásának főbb állomásait, különös tekintettel a kiszabható szankciók szigorodásának jelentőségére. Ezt követően azt vizsgálom, hogy mi motiválhatja az állatkínzót, ugyanis álláspontom szerint egyes motívumok feltárása a társadalom védelme szempontjából fokozott relevanciával bír. Az elkövetői kör tipizálását követően írásom zárásaként a kiszabható joghátrányokat a speciális és a generális prevenció fényében vizsgálom. Végző következtetésként megállapíthatjuk, hogy a szabadságvesztés kiszabása bizonyos esetekben nemcsak az állatkínzó személy szigorú

¹ PhD hallgató, Pécsi Tudományegyetem, Állam-és Jogtudományi Doktori Iskola.

megbüntetését szolgálja, hanem személy elleni erőszakos bűncselekmények elkövetését is megelőzheti. Fontos azonban, hogy amennyiben az elkövető személyiségjegyei lehetővé teszik, úgy az edukáció is érvényre jusson, így példának okáért a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés pártfogó felügyeletet kiegészítő külön magatartási szabállyal egészüljön ki.

KULCSSZAVAK: állatvédelem, állatkínzás, speciális prevenció, állatkínzás kriminológiai háttértényezői, szaporítás büntetőjogi vonzatai

1. BEVEZETŐ GONDOLATOK

„Börtönt az állatkínzóknak!” – feltehetően e hangzatos kijelentés minden állatszerető ember számára jól ismert, hiszen napjaink társadalma egyre érzékenyebbé válik az állatok sérelmére elkövetett (bűn)cselekmények megítélését illetően.

A társadalmi felfogás alakításában jelentős szerepet töltött be a közösségi média, mivel az állatkínzásról szóló hírek gyorsan, nagy mennyiségben jutnak el az internethasználókhoz, emellett az állatok antropomorfizálása is egyre jellemzőbbé válik, mindez pedig egyértelműen katalizálja a reakciókat.²

A társadalom jelentős részének helytelenítő attitűdjével szemben azonban az látszik kirajzolódni, hogy az állatkínzás miatt indult büntetőeljárásoknak csupán elenyésző részében kerül kiszabásra végrehajtandó szabadságvesztés. E körben tehát ellentét feszül a jogalkalmazók jogérzete és a laikusok igazságérzete között.

Kényes kérdés annak a metszetnek a megtalálása, amelyben érvényre juttatható a komplex jogalkalmazói tevékenység esszenciája, azaz a tettarányos büntetés kiszabása, ugyanakkor a kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés a társadalom tagjainak igazságérzetét is kielégíti. A probléma álláspontom szerint közel sem elméleti, figyelemmel arra, miszerint amennyiben egy-egy ítélet kapcsán markánsan elválik a jogérzet és az igazságérzet, az végső soron az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom megrendüléséhez vezethet.

E felvetésből kiindulva, tanulmányom ismerteti az állatkínzás bűncselekményének elkövetése végett kiszabható szankciók fokozatos szigorodásának jelentőségét, majd az elkövetői kör tipizálásra törekszem. Tanulmányom vezérfonalának a csoportosítást illetően azt tekintetem, hogy vajon mi vezetett az adott elkövető esetében a büntetőjogi tényállás valamely fordulatanak kimerítéséhez. A tényállási elemek alapján három nagyobb háttértényezőt nevesítek: a tudatos fájdalomkøközés, a tudatlanság vagy közöny kiváltotta állatkínzás, illetve

² AMBRUS ISTVÁN: Az állatkínzás bűncselekményének jogi tárgyai, egyes dogmatikai kérdései, valamint de lege ferenda szabályozása. *Magyar Jog*, 2021 (7–8), 452–466.

az anyagi haszonszerzésre irányuló motiváció, amely esetekben az állatkínzás *dolus eventualis*. Az említésre kerülő jogesetek közös jellemzője, hogy az eljáró bíróság iránymutatóan ismerte fel az egyes cselekmények adott állat szenvedését meghaladó jelentőségét a társadalomra veszélyesség fényében.

2. A VÉDENDŐ JOGTÁRGY PROBLEMATIKÁJA

Egy-egy bűncselekmény tárgyának meghatározása közel sem elméleti probléma. Tárgy nélkül nincs társadalomra veszélyesség, társadalomra veszélyesség nélkül pedig nincs bűncselekmény.³

Az elkövető szintén a bűncselekmény fundamentális eleme, hiszen nélküle nem valósulna meg a büntetendő magatartás, és nem lenne „célpontja” a felelősre vonási eljárásnak sem, amely így értelmét is veszítené.⁴

MÉSZÁROS ÁDÁM szerint „a bűnösség az elkövetők tényállásszerű (diszpozíciószerű) és büntetőjog-ellenes cselekménye miatti, anyagi jogi felelősségéhez szükséges szubjektív ismérveit foglalja magában, azt a felróható pszichés viszonyt jelenti, amely az elkövető és a büntetőjog-ellenes cselekménye, illetve ennek következményei között feszül.”⁵

Felmerül a kérdés: miért válnak egyes, régebben elfogadott cselekmények – példának okáért a nemkívánatos háziszaporulat leölése – büntethetőséget megteremtő magatartássá? Miként lesz elkövető egy mikrokozmoszában régóta bevett normát követő egyén?

A válasz a fentebb említett társadalmi szemléletváltásban keresendő. Ezzel összefüggésben fontos utalni arra, hogy éppen az össztársadalmi értékítélet alakulása folytán szükséges a jogalkotónak időről-időre áttekintenie az egyes tényállásokat, és akár a normaszöveget, akár a jogkövetkezményeket vagy éppen a konkrét büntetési tételeket módosítania.

A védelemben részesített jogi tárgyak értelmezését nagyban segíti, hogy a legtöbb bűncselekmény esetében egy állandó meghatározásról van szó (például az emberölés büntettét illetően), ellenben bizonyos esetekben – így a vizsgált kérdéskör kapcsán is – a tudományos ismeretek bővülése, a kulturális területeken történő elmozdulások más irányba terelhetik a jogi gondolkodást.⁶

³ BALOGH ÁGNES – TÓTH MIHÁLY (szerk.): *Magyar büntetőjog. Általános rész.* Budapest, Osiris Kiadó, 2015, 98.

⁴ VARGA GERGELY: Elkövetői alakzatok a büntetőjogban. 172., https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/34781/VargaGergely-ElkovetoiAlakzatok_unpw.pdf.

⁵ MÉSZÁROS ÁDÁM: *A bűncselekmény fogalmának alapkérdései. A bűncselekmény fogalma és csoportosítása a magyar büntetőjogban.* Budapest, Országos Kriminológiai Intézet, 2020, 224.

⁶ GÓCZA ÁGNES: Az emberi élet, mint állatkínzás bűncselekmény védett jogi tárgya. *Acta Animalia Hungarica*, 2025 (2), 76–92.

Tanulmányom nem vállalkozik a tényállás fejlődésének részletes történeti áttekintésére, megkerülhetetlen azonban annak áttekintése, hogy honnan hova jutottunk.

Az állatkínzás elsőként az 1879. évi XL. törvénycikk 86. §-ának sorai között került pönalizálásra, a közrend és a közszemérem elleni kihágások között. Eszerint aki nyilvánosan, botrányt okozó módon állatot kínozt, vagy durván bántalmazott, úgyszintén, aki az állatkínzás ellen kiadott rendeletet vagy szabályrendeletet megszegte, elzárással és pénzbüntetéssel volt büntetendő. A szigorú szankció ellenére azonban fontos kiemelni, hogy a normaszövegből következően ekkor még nyilvánosság nélkül meg sem valósulhatott az állatkínzás. A Csemegi-kódex 1962-ben bekövetkezett hatályon kívül helyezését követően az állatkínzás egészen 2004. szeptember 3. napjáig szabálysértésnek minősült, és az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet közrend elleni szabálysértések fejezetében, a közterület és a nyilvános hely rendje elleni szabálysértések címben kapott helyet.⁷

Fontos mérföldkő, hogy hatályos büntetőkódexünk, azaz a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) a környezet és a természet elleni bűncselekmények között szabályozza az állatkínzás bűncselekményét. Az e fejezetben való elhelyezést az állatok kímélete indokolja, amely szoros összefüggést mutat a környezetkárosítás bűncselekmény tényállásában szereplő növények és állatok védelmével.⁸

2022-ben a jogalkotó minősített esetekkel bővítette az elkövetési magatartások körét, figyelemmel az állatkínzó illegális szaporítók és állatmérgezők által elkövetett cselekményekre.⁹ 2025 júniusában az Országgyűlés további szigorításra irányuló törvényjavaslatot fogadott el, így a közeljövőben a jogszabály újabb módosítása várható, többek között az illegális állatkereskedők elleni fellépés területén.¹⁰

Tekintettel arra, miszerint az állatok nem jogalanyok, így a védendő jogtárgy napjainkban is a társadalom nyugalma, valamint az élővilág részét képező állatokkal való kíméletes bánásmód mint emberi kötelesség.¹¹ Ebből fakadóan a

⁷ BERTALDÓ ANDRÁS: Az állatkínzás bűncselekménye. *Belügyi Szemle*, 2016 (4), 102–115.

⁸ VASKUTI ANDRÁS: *A Büntető Törvénykönyv 2012–1978*. Budapest, Wolters Kluwer Hungary Kft., 2013, 530–531.

⁹ VETTER SZILVIA: Az állatkínzás büntetőjogi tényállásának szigorítása Magyarországon az elmúlt évtizedek kriminológiai és pszichológiai kutatásainak tükrében, <https://ugyeszeklapja.hu/?p=4216>.

¹⁰ <https://kormany.hu/hirek/megszavazta-az-orszaggyules-az-allatvedelmi-szabalyok-szigoritasat>.

¹¹ TÓTH MIHÁLY – NAGY ZOLTÁN: *Magyar Büntetőjog. Különös rész*. Budapest, Osiris Kiadó, 2014, 231.

büntetőjogi szigorítás nem az „állatjogok” elismerését jelenti, hanem véleményem szerint azon felismerésre vezethető vissza, miszerint az embernek kötelessége lehetőségeihez mérten szükségtelen szenvedéstől mentes életet biztosítani az érző élőlényeknek.

3. AZ ELKÖVETÉSI MAGATARTÁS KÉRDÉSKÖRE AZ ALANYI OLDAL TÜKRÉBEN

A fokozatos szigorítás ellenére fontos rögzítenünk, hogy az állatok sérelmére elkövetett cselekmények nem minden esetben bírnak büntetőjogi relevanciával – e körben említhető például a zoofília problematikája, amelynek a *sui generis* kriminalizálására még nem kerül sor –, és a Btk. hatálya alá eső állatbántalmazások társadalomra veszélyessége sem ugyanakkora. E gondolatot alapulvéve, tanulmányom következő fejezetében az állatkínzó elkövetők tipizálására törekszem.

3.1. A mulasztással megvalósított állatkínzás

3.1.1. Az aktív és a passzív állatkínzás elhatárolása

Az elkövetési magatartásokhoz kapcsolódóan mindenekelőtt fontos különbséget tenni az aktív és passzív állatkínzás között.

A „bánásmód” fogalmába tartozik minden olyan fizikai ráhatás és tartási, gondozási mulasztás (például tartós éheztetés), amely nem tartozik a bántalmazás körébe, mégis az állat szenvedését idézi elő.¹² A gyakorlat tapasztalatai azt tükrözik, hogy számos esetben az állatkínzót nem az ártás szándéka, hanem hanyagság vezérli.¹³

A bántalmazás tehát aktív magatartással, rendszerint egyszeri cselekménnyel követhető el, míg a bánásmód egyaránt lehet aktív és passzív magatartás, illetve mulasztás is, és a bántalmazással szemben hosszabb periódust, folyamatos ráhatást vagy elhanyagolást jelent.¹⁴ Példával szemlélítve, a Kúria a Bfv. II.1.314/2017. számú ügyben hozott határozata szerint a takarmányozásra vonatkozó kötelezettség több napon át tartó elmulasztásának célja – függetlenül ennek konkrét okától – nem lehet más, mint az állat sanyarú helyzetben tartása, amely következménybe a mulasztást elkövető személy belemegy, azaz eshetőleges

¹² KARSAI KRISZTINA (szerk.): *Kommentár a Büntető Törvénykönyvhöz*. Budapest, CompLex Kiadó, 2013, 534.

¹³ NAGY CSILLA: Az állatkínzás, mint bűncselekmény, <https://kutyatar.hu/2017/04/az-allatkinzas-mint-buncselekmeny>.

¹⁴ BERTALDÓ 2016, 105.

szándékkal, tartós, indokolatlan bánásmód alkalmazásával követi el állatkínzás bűncselekményét.¹⁵

A mulasztás kapcsán a tettesi kör szűkebb, mint a tevőlegesen elkövetett állatkínzás esetén, hiszen mulasztás miatt az vonható jogi felelősségre, akinek egyébként kötelessége lenne valamely magatartás tanúsítása. Ebből fakadóan tehát a mulasztással elkövetett állatkínzás *delictum proprium* azáltal, hogy elkövetője csak az állat tartója lehet.

Míg mulasztással elkövetett állatkínzás mögött közöny, nemtörődomség vagy egyszerűen tudatlanság állhat, az aktív állatkínzás mögött meghúzódó tényezők ennél árnyaltabbak, amelyeket tanulmányom később részletesen kifejt az emberi élet védelme mint az állatkínzás áttételes jogi tárgya¹⁶ fényében.

3.1.2. A jó gazda gondossága mint közigazgatási jogi fogalom büntetőjogi vonzatai

A mulasztással megvalósított állatkínzás lényegében azon esetköröket öleli fel, amikor az állattartó elmulasztotta az adott faj tartásával kapcsolatos zsinórmérték szerint ellátni az állatát.

Noha a Btk. nem használja a „jó gazda gondossága” kifejezést, a fentebb kifejtettek tükrében megállapíthatjuk, hogy az „indokolatlanul olyan bánásmódot alkalmaz” fordulat lényegében a jó gazda gondossága elmulasztásának feleltethető meg.

A jó gazda gondossága kritérium túlmutat a domesztikált állatok tartására vonatkozó természetes elvárásokon: e fogalom tárgyi köre lefedi a teljes állatvédelmi rezsimet, a használatba vont környezeti elemeket és magánjogi kontextusban a tulajdonjog minden tárgyát.¹⁷

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávtv.) 4. §-a deklarálja, hogy az állattartó köteles a jó gazda gondosságával eljárni, az adott állat fajának, fajtájának, és élettani szükségleteinek megfelelő életfeltételekről gondoskodni.

A jó gazda gondosságának elmulasztása tehát elsődlegesen közigazgatási jogi jogsértést jelent, amelynek azonban egyes kirívóan súlyos vetületei büntetőjogi relevanciával is bírhatnak.

¹⁵ Lásd „Amennyiben az elkövető magatartása az állatkínzás törvényi tényállásába illeszkedik, akkor az büntetőjogi, és nem közigazgatási jogi jogsértés.” Tájékoztató a Kúria Bfv.II.1.314/2017. számú jelentős ügyben 2018. február 7-én hozott határozatáról, <https://kuria-birosag.hu/hu/sajto/ha-az-elkoveto-magatartasa-az-allatkinzas-torvenyi-tenyallasaba-illeszkedi-akkor-az>.

¹⁶ AMBRUS 2021, 455.

¹⁷ HORVÁTH GERGELY: A „jó gazda gondosságának” normatív kibontása az agrár-környezetjogban. *Jog-Állam-Politika*, 2011 (1), 25–48.

E körben példaként említhető Fülöp kutya története: 2017-ben egy nagycerkeszi lakos, Fülöp elnevezésű keverék kutyáját egy hordóban oly módon tartotta, hogy a lánc az állat nyakára szorosan rátekeredett, és fejének eldeformálódását eredményezte, akadályozva azt a táplálkozásban is.¹⁸ A láncon tartás önmagában nem büntetőjogi kategória, hanem közigazgatási normasértést jelent, így a jegyző eljárását alapozhatja meg a 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról 14. § (12) bekezdése értelmében.

Figyelemmel azonban az eset összes körülményére, az állatnak való jelentős, indokolatlan szenvedésokozásra, nem lehetett kérdéses a büntetőjogi fellépés szükségessége. A terheltek büntetlen előélete ellenére sem látott lehetőséget a Nyíregyházi Járásbíróság a fogházbüntetésnél enyhébb szankció kiszabására. A fentebb említett társadalmi szemléletváltás, az állatokkal szembeni érzékenység kapcsán pedig említésre érdemes, hogy az ítélet kihirdetésére a vádlottak távollétében került sor, mivel a terhelteket számos atrocitás érte, így az eljáró bíró kérelmükre engedélyezte távolmaradásukat.¹⁹

3.2. Az anyagi haszonszerzés motiválta állatkínzás

3.2.1. A szaporító állatkínzó

Noha hivatalos statisztikákkal nem rendelkezünk a hazánkban gazdátlanul kóborolni kényszerülő kutyák és macskák számáról, minden állatvédelem iránt érdeklődő számára jól ismert probléma a menhelyek és gyepmesteri telepek túlszűfoltóságának a problematikája. Mindez a felelőtlen háziállat-vásárlással és az ennek teret engedő szaporítással függ össze.

Álláspontom szerint az állatvédelmi tevékenység hatékonyságát gátolja, hogy míg a köznyelv különbséget tesz szaporító és tenyésztő között, a jogszabályok nem definiálják, mit értünk e fogalom alatt. A Fédération Cynologique Internationale (a továbbiakban: FCI) nemzetközi szabályzata értelmében tenyésztési tevékenységet kizárólag származási lappal rendelkező kutyákkal lehet folytatni, amelyek egészséges temperamentumúak, funkcionálisan épek, öröklődő betegségtől mentesek, és amelyek az FCI által elismert módon törzskönyvezettek, illetve függelékben regisztráltak.²⁰ A partnerországokban, így hazánkban is e

¹⁸ KOVÁCS-ANGEL MÁRIA: Válogatott kínzásokat élt túl a nagycerkeszi kutya, küzdenek az életéért, <https://24.hu/kozelet/2017/04/12>.

¹⁹ A tárgyalás anyagának rögzítése: Friss Média: Fülöp kutya gyilkosainak pere – fogház az állatkínzóknak, <https://m.youtube.com/watch?v=2eTj5bdA5F0&t=3s&pp=2AEDkAIB>.

²⁰ F.C.I. Nemzetközi Tenyésztési Szabályzat. 3., https://www.kennelclub.hu/files/files/KENNELCLUB/FCI_tenyesztési_szabalyzat.pdf.

kritériumoknak való megfelelés szükséges tehát bejegyzett kennel működtetéséhez, azonban a követelmények elmulasztása nem jelenti azt, hogy a tenyésztő, pontosabban e kontextusban szaporító jogsértést követett volna el.

Különbséget kell tennünk közigazgatási jogi és büntetőjogi értelemben tiltott szaporítás között. Az Ávtv. 3. § 4. pontja az állatkínzás körébe sorolja az öröklődő betegségben szenvedő – nem kísérleti célra szánt – állategyed tenyésztését és szaporítását.²¹ Amint már fentebb említésre került, 2022 januárjától kezdődően a Btk. vonatkozó szakasza pedig a szaporítási cél érdekében, tíznél nagyobb számú kedvtelésből tartott állatra vonatkozó, a jó gazda gondosságának elmulasztásával elkövetett indokolatlan bánásmód vagy bántalmazás fordulattal egészült ki.

A szaporítás jogi lépcsőfokai az alábbiak szerint csoportosíthatóak:

1. a jó gazda gondosságát teljesítő szaporítás;
2. a jó gazda gondosságát teljesítő, de örökletes betegségben szenvedő egyed szaporítása;
3. a jó gazda gondosságát nem teljesítő, tíz egyedszám alatti szaporítás;
4. a jó gazda gondosságát nem teljesítő, tíz egyedszám feletti, de nem haszonszerzésre törekvő szaporítás;
5. a jó gazda gondosságát nem teljesítő, tíz egyedszám fölötti haszonszerzési céllal megvalósított szaporítás.²²

Bár etikai problémák mindegyik esetben felvetődnek, büntetőjogi relevanciával csupán utóbbi kategória bír.

A szaporító mindig anyagi haszonszerzésre törekszik az állatok értékesítése által, a profit maximalizálása érdekében az adott fajta több egyedét is tartja, nem végez genetikai vizsgálatokat a pároztatás előtt, törzskönyvet sem ad az állatokról, azonban büntetőjogi relevanciával mindez akkor bír, ha az állattartó elmulasztja a jó gazda gondosságát a fentebb kifejtettek szerint.

A cél nem az állat bántalmazása, hanem a pénzszerzés akár az állat jólétének kárán is, azaz az állatkínzás e tekintetben nem az állat szándékos, fizikai bántalmazása során valósul meg.

Az európai jogirodalom hagyományosan a tudatos gondatlanságot (*luxuria*) és a hanyag gondatlanságot (*negligentia*) különbözteti meg.²³ Könnyen elképzel-

²¹ Ávtv. 3. § 4. pont: „állatkínzás: az állat szükségtelen, fájdalmat okozó bántalmazása, vagy olyan hatást eredményező beavatkozás, bánásmód, valamint szükségleteinek olyan mértékű korlátozása, amely tartós félelmet vagy egészségkárosodást okozhat, továbbá az öröklődő betegségben szenvedő – nem kísérleti célra szánt – állategyed tenyésztése, szaporítása”.

²² FODOR KINGA – KAJÓ CECÍLIA – MÁRKUS GABRIELLA: A szaporítótelepek büntetőjogi és polgári jogi oldala. *Jegyző és Közigazgatás*, <https://jegyzo.hu/a-szaporitotelepek-buntetojogi-es-polgari-jogi-oldala>.

²³ BÉKÉS IMRE: *A gondatlanság a büntetőjogban*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1974, 339.

hető, hogy a jó gazda gondosságának elmulasztására azért kerül sor, mert adott fajta tartási sajátosságait nem ismeri a szaporító – sajnálatos módon ez gyakran előfordul például kisállat-kereskedésekben –, azaz hanyag gondatlanságából fakadóan nem is feltételezi, hogy állatkínzást követ el. Bár célja nem az volt, hogy szenvedést okozzon az állatnak, amennyiben tudata átfogta, hogy nem ideálisak a tartási körülmények, úgy véleményem szerint az eshetőleges szándék meglelte okán e körben a tudattartam meghaladja a gondatlanság fokát, így a cselekmény minősítése nem lehet más, mintsem állatkínzás.

A szaporítás és az állatkínzás mezsgyéjén gyakorlati problémaként jelentkezik a hangszálikivágató műtétek elvégzése. Az úgynevezett „szaporítótelepek” titokban tartása érdekében számos esetben kerül sor ilyesfajta beavatkozások elvégzésére. A debarkálás során a hangszálak sebészeti úton kerülnek eltávolításra, így a kutya nem vokalizál, ám a regenerálódást követően nyüszítő hangot kiadhat.²⁴

Tanulmányom ezen alfejezetének zárásaként egy jogesetet mutatok be röviden. A jogalkalmazót gyakran éri az a vád a közvélemény részéről, miszerint nem kellő szigorral jár el állatkínzásos ügyek elbírálásakor, a karcagi szaporítótelep működtetőjét azonban szabadságvesztéssel sújtotta a másodfokon eljáró Szolnoki Törvényszék. A történeti tényállás szerint a büntetlen előéletű, kistestű kutyák tenyésztésével foglalkozó férfi műtéti úton összesen hetven állat hangszálát vágatta ki azért, hogy lakókörnyezete ne észlelje a nagyszámú kutya tartását. 2023 októberében megállapították büntetőjogi felelősségét állatkínzás büntetében, és egy év hét hónap, fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, továbbá kettő évre eltöltötték a közügyek gyakorlásától.²⁵

3.2.2. Az állatkínzás a viadaloztatás tükrében

A tiltott állatviadal szervezése a Btk. 247. §-ában került szabályozásra. A Btk. 244. § (2) bekezdés e) pontja szerint állatkínzás minősített esete valósul meg, amennyiben az állatkínzást állatkínzás vagy tiltott állatviadal szervezése bűncselekmény miatti elítélést követő két éven belül követték el.

Az állatok védelme érdekében szükséges egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi CXXVIII. törvény indokolása kiemelte, miszerint a szigorítást az a gyakorlati megfontolás indokolta, hogy súlyosabban legyen büntetendő a hasonló bűncselekményt rövid időn belül ismételten elkövető személy

²⁴ <https://www.arcnum.com/hu/online-kiadvanyok/Kutyatar-kutyatar-1/nagy-kutyalexikon-2BCD/debarkalas-3E5/>.

²⁵ Szolnoki Törvényszék – Végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték a 70 kiskutya hangszálát kivágató karcagi tenyésztőt, <https://birosag.hu/aktualis-kozlemenyek/szolnoki-torvenyszek-vegrehajtando-szabadsagvesztesre-iteltek-70-kiskutya>.

akkor is, ha korábbi bűncselekményei miatt nem végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, így nem minősül különös visszaesőnek.

Az elkövetői kör három nagyobb csoportra osztható. Az első típusú viadalok gyakran spontán, szervezetlen módon zajlanak, és pénzért, drogokért vagy kérdésből kerülnek megrendezésre. A második típusnál a kutyákat kiegészítő jövedelem és szórakoztatás céljából használják fel. Az utolsó típus a profi szervezőké, akik több generáción át szelektálnak potenciális „viadorkutyákat”. Ezek a harcosok óriási összegeket keresnek azzal, hogy tenyésztési díjat szednek bajnok kutyáik pároztatásáért.²⁶

Fontos mérőszám hazánkban, hogy a Btk. 247. § (1a) bekezdése szerint nemcsak az állatviadal szervezői vagy azon ténylegesen fogadást kötő személyek, hanem a passzív nézők is elkövethetik a tiltott állatviadal szervezésének vétségét.

Az állatkínzás és a tiltott állatviadal szervezésének halmazatban történő megállapítására említhető esetpélda a nagykovácsi viadaloztatók esete. Az első fokon eljáró Nagykovácsi Járásbíróság végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte azon terhelteket, akik hosszabb időn át, szervezeten harcoltatták staffordshire terrier jellegű kutyáikat, a sérült állatok ellátásáról pedig nem gondoskodtak.²⁷

Noha ezen elkövetői kört tanulmányom az anyagi haszonszerzés motiválta elkövetéssel összefüggésben emelte ki, a teljesség kedvéért említésre érdemes, hogy kutatások szerint az elkövetők számára a kutya státuszszimbólum – rajtuk keresztül mutatják meg gazdáig erejüket és kitartásukat. Ebből fakadóan amikor egy-egy kutya veszít, akkor gazdája nemcsak anyagi kárt szenved, hanem a hírnevén is csorba esik.²⁸

3.3. Az állatorvos érintettségének kérdése

„Fogadom, hogy állatorvosi működésem közben az állategészségügyi és állatvédelmi törvényeket és rendeleteket betartom. Szakértői véleményeket és bizonyítványokat mindig igaz meggyőződésem és legjobb tudásom szerint, egyéni érdekre való tekintet nélkül adok.” Így szól az állatorvosi eskü szövege, azonban amennyiben végiggondoljuk a fentebb bemutatott cselekmények elkövetési körülményeit, láthatjuk, hogy egyes állatkínzások, például szaporítótelepek esetében hangsúlyos vagy a kölykök külföldre vitelek a szükséges dokumentumok kiállításá, illetve állatviadal

²⁶ ORHAN YILMAZ – FUSUN COSKUN – MEHMET ERTUGRUL: Social Aspect of Dog Fighting. *International Journal of Livestock Research*, 2015 (1), 1–7.

²⁷ <https://index.hu/fomo/2025/03/11/nagykoros-jarasbirosag-kutyaviadal-targyalas-itelet/>.

²⁸ <https://www.aspcanews/what-dogfighting-why-does-it-still-happen-and-how-can-i-stop-it>.

után az értékes harci kutyák ellátása, nem kivitelezhető szakértelem nélkül. Ez pedig véleményem szerint szükségessé teszi, hogy – bármilyen paradoxon is e kifejezés – az állatkínzásban részt vevő állatorvos szerepére is kitekintsünk néhány sor erejéig.

3.3.1. Az eutanázia dilemmája

A Kamara Szabályzata külön pontként rögzíti azon evidenciát, miszerint az állatorvos köteles az állat-, a környezet- és a természetvédelmi jogszabályokat betartani és betartatni.²⁹ Amennyiben eutanázia szükséges, az állatorvos felelőssége azon mód megválasztása, amely a legkevesebb szenvedést eredményezi.³⁰ Felmerül a kérdés: a nem megfelelő módszer megválasztása lehet-e állatkínzásként értékelhető, vagy pedig az eutanázia mint cél önmagában kizárja a törvényszöveg szerinti indokolatlanság kitétel?

E dilemma nem elméleti kérdés. 2023 tavaszán kereste fel a „Bojtár” Jogsegélyszolgálatot egy civil szervezet, egyfelől azzal, hogy jogilag aggályos-e, ha az állatorvos a „harapósnak” titulált, de hatóság által veszélyessé nem nyilvánított és egészséges ebet elaltatja az állattartó kérésére, másfelől pedig az a kérdés merült fel, hogy állatkínzást követ-e el az állatorvos, aki a nyílt utcán a kóbor állatot előzetes kábítás nélkül T6-os szerrel előzetes kábítás nélkül szíven döf.³¹

A halálos injekciók alkalmazása minimálisra csökkenti a fájdalmat és a szenvedést, ha az állatok könnyen kezelhetők és rögzíthetők a beadáshoz. Az intravénás beadás lehetővé teszi a gyors elosztást a szívbe és a központi idegrendszerbe, ahol gyors és egyenletes eszméletvesztést okoznak, azonban állatjóléti szempontból aggályként merül fel a premedikációs szakasz, az előzetes érzéstelenítés kérdése.³² Főszabály szerint a T-61 oldatos injekció állatjóléti megfontolások miatt csak

²⁹ A Magyar Állatorvosi Kamara Etikai És Eljárási Szabályzata II. 4. pont, https://maok.hu/storage/uploads/44b749ef-ddb4-4e0f-a1a2-1999d0ce8261/Etikai_es_Etikai_Eljarasi_Szabalyzat_2023januar1_tol-hatalyos.pdf#:~:text=Jelen%20Etikai%20Szab%3%A1lyzat%20c%3%A9lja%2C%20hog%20a%20Magyar%20%3%8Illatorvosi,verseny%20tisztas%3%A1ga%2C%20az%20C%3%A1llat%20C%3%A9s%20az%20C%3%A1llat%3%A1llom%3%A1ny%20v%3%A9delme.

³⁰ Szakmai irányelv a társállatok eutanáziájának elvégzésére. https://maok.hu/storage/uploads/63e910a5-25d5-4b9d-bce3-e213f318f4a4/euthanasia_szakmaiiranyelv_2019_majus_8.pdf.

³¹ KAJÓ CECÍLIA: Állatkínzó állatorvosok? – egy állatorvos hallgató dolgozatának lehetséges büntetőjogi vetületei. 2023. 1., https://www.jogiforum.hu/wp-content/uploads/2023/08kajocecilia_allatkinzo_allatorvosok_cimlappal.pdf.

³² NÉBIH Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóság: Gyakorlati útmutató az állatok kíméletes leölésének, az állati tetemek és a fertőzött anyagok ártalmatlanításának, valamint az ártalmatlanítást követő takarítás-fertőtlenítés végrehajtásához. 42., <https://portal.nebih.gov.hu/documents/10182/525547297/L.-Á.-T.+utmutato+2023+hu.pdf>.

eszméletlen állaton alkalmazható.³³ KAJÓ CECÍLIÁVAL egyetértve megállapíthatjuk, hogy *„amennyiben maga az altatás olyan körülmények között, olyan eszközökkel, olyan szerekkel történt, melyek nem felelnek meg a szakmai irányelvnek és szenvedést vagy különös szenvedést okoztak, úgy a szabálytalan eljárás kimerítheti az állatkínzás bűncselekményét.”*³⁴

3.3.2. Korrupciós bűncselekmények egy vetülete az állatkínzás fényében

Az állatorvos közreműködhet állatkínzás megvalósításában anélkül is, hogy tetteleg érintené az állatot. Sajnálatos tény, hogy hazánk élen jár az illegális kutya-kereskedelemben, legutóbb példának okáért a Telex forgatott dokumentumfilmet e problémáról.³⁵ Noha jogi értelemben nem merítik ki a törvényi tényállást, etikai-erkölcsi értelemben az ehhez asszisztáló állatorvosok az állatbántalmazás bűnsegédei.

Az állatkínzásként való minősítés hiánya nem jelenti azonban azt, hogy az elkövetők kicsúsznának a büntetőjog markából. 2023 decemberében emelt vádat a Szegedi Regionális Nyomozó Ügyészség vezető beosztású hivatalos személy által előnyért, a hivatali kötelességét megszegve, bünszövetségben, üzletszerűen elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmények miatt tíz személy ellen. A vádirat szerint egy vezető beosztású hatósági állatorvos és egy szolgáltató állatorvos közreműködött biankó kisállat útlevelek kiállításában, anélkül, hogy az állatokon vizsgálatot végeztek volna el, e vizsgálatok nélkül igazolták a szállításra való alkalmasságot, és a szállítmányokat kísérő bizonyítványokat is kiállították.³⁶

A kereskedelemre vonatkozó uniós és hazai előírások megsértése mellett állatkínzás gyanúja azért merülhet fel ilyesfajta esetekben, mert az állatok, főleg ebek, az útlevelemben feltüntetettnél jóval fiatalabb korban kerülnek szállításra – hiszen minél kisebb a kölyök, annál aranyosabb, így annál nagyobb mértékben irányul rá a nem tudatos vásárlók érdeklődése –, és a csomagtérben összezsúfolva, nem ritkán százas nagyságrendben hagyják el az országhatárt.³⁷

³³ Ibid. 41.

³⁴ KAJÓ 2023, Ibid.

³⁵ SZILI TAMÁS – SZILÁGYI MÁTÉ – LENGYEL-SZABÓ PÉTER – LERCH JÚLIA – FILLÉR MÁTÉ: Magyarország, a kutyaagyártó nagyhatalom, <https://telex.hu/video/2022606/23/magyarorszag-a-kutyagyarto-nagyhatalom>.

³⁶ Vádemelés egy állatorvos és társai ellen korrupció miatt – fotókkal – a Központi Nyomozó Főügyészség sajtóközleménye, <https://ugyeszseg.hu/vademeles-egy-allatorvos-es-tarsai-ellen-korrupcio-miatt-fotokkal-a-kozponti-nyomozo-fougyeszseg-sajtokozlemenye>.

³⁷ PALLÓS LÁSZLÓ: „A NÉBIH szerepe az állatvédelemben” című, állatvédelmi szakjogász képzésen megtartott előadás. Miskolc, 2024. március 23.

3.4. A személy elleni erőszakos bűncselekmény elkövetését rizikófaktorként magában rejtő állatkínzás

Tanulmányomban eddig azon elkövetői köröket emeltem ki, akiknek elsődleges motivációja nem az állatnak való fájdalomkózos volt. A Btk. 244. § (1) bekezdés a) pontjának első fordulata azonban azon helyzeteket kriminalizálta, amikor az elkövető célja a gerinces állat indokolatlan szenvedése.

Amennyiben e kérdést úgy tesszük fel, hogy vajon miért esik jól bárkinek is, hogy nálánál gyengébb élőlényt bántalmaz, már jóval markánsabban érzékelhető az állatokkal szembeni kegyetlenség tárgyi súlya.³⁸

A halálos kapcsolódás egyfajta sajátos körforgás az emberek és az állatok elleni erőszak között. Ezen elmélet értelmében az elkövető először a leggyengébben gyakorol, majd később az embertársai ellen fordul. Számos kutatás kimutatta, hogy az erőszakos bűncselekményt elkövetők életének meghatározó jelentőségű fordulópontja volt az állatkínzás alatt átélt extázis.³⁹

Írásomnak nem célja azt sugallani, hogy minden állatbántalmazó később embertársai elleni cselekményt fog elkövetni, ugyanakkor felmerül a fentebb kifejtettek tükrében, vajon az állatkínzó elkövető társadalomból való kiemelése eredményezheti-e az emberek védelmét is. Megjegyzendő, hogy míg a szabályozás kezdeti éveiben a szakirodalom csupán ritkábban tárgyalt aspektusát képezte az állatkínzás, az újabb kutatások immár az állatok bántalmazásának aspektusait az azzal együtt előforduló erőszakos cselekményekkel, tipikusan családon belüli erőszakkal, bullyinggal, partnerbántalmazással összefüggésben elemzik,⁴⁰ azaz kapcsolódási pontok lelhetők fel a személy elleni erőszakos és az állatok „sérelmére” elkövetett cselekmények között. Knoll kutatása szerint azok, akik életük elején kegyetlen cselekedeteket hajtanak végre állatokon, érzéketlenné válnak életük későbbi szakaszaiban.⁴¹

³⁸ D. HORVÁTH VANESSZA: Állatbántalmazás a „globális faluban”? Az állatokkal kapcsolatos bűncselekmények online vetületei. *Acta Animalia Hungarica*, 2025 (2), 24–44.

³⁹ SEBŐK MELINDA JUDIT: Beteg vagy állatkínzó? Mi áll a háttérben a bántalmazásnak? *Miskolci Jogtudó*, 2025 (1), 109–120.

⁴⁰ INES VRECKO: Criminological aspects of animal abuse: A review study. *Kriminologija & Socijalna Integracija*, 2019 (1), 86.

⁴¹ VIVIAN A. ZUNIGA: *A Descriptive Study of Serial Killers and the Presence of Macdonald Trial Symptoms. Master Theses*. Grand Valley State University, 2021, 18–19, <https://scholarworks.gvsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2018&context=theses>, idézi: D. HORVÁTH VANESSZA: A fiatalok állatkínzás kriminológiai vonatkozásai a családon belüli erőszak tükrében. In: JÁVORSZKY HUNOR BENDEGÚZ – KISS MÁTYÁS – VÁRALLAI LUCA (szerk.): *Sub pondere crescit palma. Tanulmányok az Óriás Nándor Szakkollégium fennállásának 10. évfordulójára*. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Állam-és Jogtudományi Kar Óriás Nándor Szakkollégium, 2023, 86–101.

Noha értelemszerűen nem tehetünk egyenlőséget soha az ember és az állat közé, érdemes eltöprengeni azon, mi biztosítja egy állatokkal kegyetlenkedő személy esetében, hogy kezeletlen érzelmei idővel nem fordulnak mások ellen. Ezzel összefüggésben a Pesti Központi Kerületi Bíróság egy 2018-ban, állatkínzás miatt indult büntetőügyben hozott ítéletének indokolását idézem: *„a bíróság azt is figyelembe vette, hogy az állatkínzás bűncselekményének igazi társadalomra veszélyességét az adja, hogy aki képes egy állatot ilyen módon bántalmazni (...), sokkal könnyebben követ el erőszakos cselekményeket az embertársai sérelmére is”.⁴²*

4. AZ ALKALMAZHATÓ JOGHÁTRÁNYOK KÉRDÉSE, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL AZOK EREDMÉNYESSÉGÉRE

Amint az egyes jogesetek bemutatása során látható, nem példa nélküli, hogy végrehajtandó szabadságvesztés kerül kiszabásra. A büntetési tételek valóban nem érték el a hivatkozott ügyekben a büntetési tétel felső határát, ugyanakkor ez nem feltétlenül értékelhető negatívumként abból a szempontból, miszerint empirikus kutatások szerint a hosszú tartamú szabadságvesztés-büntetés éppen, hogy negatívan befolyásolja a szabadulás utáni jogkövető magatartást. Gönczöl álláspontja szerint a reintegrációs törekvések legnagyobb problémája a börtönben „kinevelődő” bűnöző-utánpótlás.⁴³

Általánosságban véve kijelenthetjük, hogy – a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabásának kivételével – e büntetési nem is csupán időlegesen képes biztosítani a társadalom védelmét a normaszegő elkövetőtől: a szabadságvesztés akkor éri el a célját, amennyiben a büntetés kitöltése után a terhelt képes visszailleszkedni a társadalomba, ellenkező esetben csupán elodáztuk az érdemi problémát.

Ebből következően kiemelten fontos kezdeményezésként értékelhető a Közös ügyünk az Állatvédelem Alapítvány és Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága közötti, 2025 tavaszán útjára indított együttműködés, amelynek keretében menhelyi kutyák kerülnek elhelyezésre kettő hazai bv.-intézménybe, ahol az elitáltak szakemberek irányítása mellett foglalkozhatnak majd az állatokkal.⁴⁴

A tudatlanságból, vagy akár nehéz anyagi helyzetre visszavezethetően a megfelelő tartási körülmények biztosításának elmaradásából fakadó állatkínzás esetében véleményem szerint a cselekmény tárgyi súlyának a végrehajtásában

⁴² GÓCZA 2025, 81.

⁴³ BREZOVSKI ANNA LUCA: A hosszú tartamú szabadságvesztés és a reintegráció. *Magyar Rendészet*, 2024 (1), 17–32.

⁴⁴ <https://bv.gov.hu/intezetek/bv.szervezet/hirek/9650>.

felfüggesztett szabadságvesztés felel meg, azonban csupán abban az esetben, amennyiben a jogalkalmazó él a Btk. 71. § (2) bekezdés i) pontjában deklarált lehetőséggel, és pártfogó felügyeletet kiegészítő külön magatartási szabályként kötelezi az állatkínzót edukációs tanfolyamon való részvételre.

Véleményem szerint megfontolandó volna az állattartástól eltiltás, mint önálló intézkedési nem bevezetése. A hatályos szabályozás szerint, amennyiben egy ügyben büntetőeljárás indult, úgy adott személlyel szemben az állattartástól eltiltás érvényesítésére polgári perben kerülhet sor a büntetőeljárás jogerős befejezését követően,⁴⁵ mindez azonban egy újabb peres eljárást, így jelentős idővesztést is eredményez.

5. ÉRTÉKELŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK

Tanulmányomban arra törekedtem, hogy átfogó képet nyújtsak az állatkínzás büntetőjogi törvényi tényállását kimerítő elkövetőkről. Álláspontom szerint a törvényszöveg alapján három nagyobb háttértényezőt nevesíthetünk:

1. a tudatos állatkínzás (az állat bántalmazása),
2. az állat sorsával szembeni közönyből fakadó állatkínzás (mulasztásban megvalósuló állatkínzás),
3. gazdasági haszonszerzésre visszavezethető, jó gazda gondosságát elmulasztó bánásmód, amely súlyosabb esetekben büntetőjogi értelemben értékelt állatkínzásként minősíthető (pl. szaporítással összefüggő állatkínzás).

Tanulmányom részfejezeteiben egy-egy jogesettel kívántam alátámasztani, hogy a felvetett kérdések nem elméleti jellegűek. Írásomban olyan jogeseteket emeltem ki, amelyekben valóban indokoltnak látta a bíróság, hogy „börtön járjon az állatkínzónak.”

Az állatkínzás vizsgálata számos más bűncselekménnyel összefüggésben releváns lehet, erre kívántam rávilágítani azáltal, amikor az állatorvos szerepét a korrupciós bűncselekmények egy vetületeként vizsgáltam.

Az eredményes küzdelem jegyében soha nem feledkezhetünk meg a háttértényezők feltérképezéséről, hiszen mind a speciális, mind pedig a generális prevenció csak kellően elrettentő, azonban – amennyiben az elkövető személyiség-jegyei lehetővé teszik – a nevelő hatást is érvényre juttató büntetés kiszabása által érhető el.

⁴⁵ LÉNÁRDNÉ MALETICS BORBÁLA: A tevékenységtől eltiltás, mint az állatvédelem polgári jogi eszköze. *Acta Animalia Hungarica*, 2025 (1), 64–73.

E gondolattal összefüggésben indokolt röviden kitérni a büntetés céljának problematikájára – végtére is, ha van bűnös, akkor szükségszerűen lennie kell büntetésnek is. Napjainkban a közösségi média felületeit böngészve, az állatkínzásokról tudósító hírek alatt a komment szekcióban szinte nem is láthatunk mást, mintsem szabadságvesztés kiszabásának követelését. Érdemes tehát eltöprengeni azon, hogy valóban a személyi szabadság megvonása a megfelelő szankció?

Tekintettel a személy elleni erőszak és az állatkínzás közötti kapcsolódási pontokra, magam is azon az állásponton vagyok, hogy bizonyos esetekben a társadalom tagjainak védelme indokolja az elkövető elkülönítését, és az állatkínzás elbagatellizálása súlyos tragédiákhoz is vezethet. Véleményem szerint a legproblematisabb az lehet, amennyiben a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésre kerül, de nem egészül ki a büntetés valamilyen intézkedéssel, például pártfogó felügyelet keretei közötti edukációs tanfolyamon való részvételre kötelezéssel.

Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy egyes esetekben az elkövetés abból fakad, miszerint az elkövető nincs tisztában azzal, mekkora szenvedést okozott egy érző lénynek, főként, ha mikrokörnyezetében eddig nem volt lehetősége megérinteni a kötődés erejét. Ekkor valamely állatmenhelyen végzett közérdekű munka vagy jóvátételi munka szakmai felügyelet mellett hosszú távon nagyobb potenciált rejtethet magában.

Az egyes elkövetési magatartások mögött rejlő személyiségjegyek feltárása alapján juthatunk el azon kérdés megválaszolásához, hogy valóban indokolt-e a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása az állatkínzást elkövetőkkel szemben. Bármilyen szankciót is alkalmazzon az eljáró bíróság az eset összes körülményének mérlegelését követően, álláspontom szerint az állatkínzás elleni fellépés csak úgy lehet igazán eredményes, ha arra törekszünk, hogy a nevelés és ezáltal hosszú távon a társadalmi szemléletváltás eszméje is érvényesüljön.

Az állatvédelem, amint az a 2021-es nemzeti konzultáció meghirdetését megelőző sajtókonferencia során elhangzott,⁴⁶ közös ügyünk, ebből fakadóan az állatkínzás elleni fellépés is komplex szemléletmódot követel meg. Példának okáért, egy sebesülten talált, harapásnyomokkal tarkított és viadalokon „próbakutyaként” használt, azonban mikrochippel el nem látott eb esetében ott rejlik az a tény is, miszerint adott állat ilyen körülmények közé kerülhetett. Azaz valaki, valamikor, elképzelhető, hogy nem is harcoltatás céljából, csak a kellő körülmétekintést elmulasztva úgy értékesítette a szaporulatát, hogy nem látta el elektronikus transzponderrel, illetve nem ellenőrizte az új gazda tartási körülményeit. Ez egyrészt nehezíti egy büntetőeljárás lefolytatását, mivel a gazda

⁴⁶ <https://kormany.hu/hire/az-allatvedok-szamithatnak-a-kormany-tamogatasara>.

nem azonosítható, másrészt pedig rávilágít azon kényes pontra is, miszerint nem elegendő egy-egy nagy médianyilvánosságot kiváltó állatkínzás tetteinek a szigorú megbüntetése. A felelősségteljes állattartás eszméjének minél szélesebb körben való elterjedése elengedhetetlen az állatokkal szembeni kegyetlenségek megfékezéséhez.

BIBLIOGRÁFIA

Jogi források

41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény

Az állatok védelme érdekében szükséges egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi CXXVIII. törvény

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény

Felhasznált irodalom

AMBRUS ISTVÁN: Az állatkínzás bűncselekményének jogi tárgyai, egyes dogmatikai kérdései, valamint de lege ferenda szabályozása. *Magyar Jog*, 2021 (7–8), 452–466.

BALOGH ÁGNES – TÓTH MIHÁLY (szerk.): *Magyar büntetőjog. Általános rész*. Budapest, Osiris Kiadó, 2015.

BÉKÉS IMRE: *A gondatlanság a büntetőjogban*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1974.

BERTALDÓ ANDRÁS: Az állatkínzás bűncselekménye. *Belügyi Szemle*, 2016 (4), 102–115.

BREZOVSKAI ANNA LUCA: A hosszú tartamú szabadságvesztés és a reintegráció. *Magyar Rendészet*, 2024 (1), 17–32.

D. HORVÁTH VANESSZA: A fiatalkori állatkínzás kriminológiai vonatkozásai a családon belüli erőszak tükrében. In: JÁVORSZKY HUNOR BENDEGÚZ – KISS MÁTYÁS – VÁRALLAI LUCA (szerk.): *Sub pondere crescit palma. Tanulmányok az Óriás Nándor Szakkollégium fennállásának 10. évfordulójára*. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Óriás Nándor Szakkollégium, 2023, 86–101.

D. HORVÁTH VANESSZA: Állatbántalmazás a „globális faluban”? Az állatokkal kapcsolatos bűncselekmények online vetületei. *Acta Animalia Hungarica*, 2025 (2), 24–44.

GÓCZA ÁGNES: Az emberi élet, mint állatkínzás bűncselekmény védett jogi tárgya. *Acta Animalia Hungarica*, 2025 (2), 76–92.

HORVÁTH GERGELY: A „jó gazda gondosságának” normatív kibontása az agrár-környezet-jogban. *Jog–Állam–Politika*, 2011 (1), 25–48.

KARSAI KRISZTINA (szerk.): *Kommentár a Büntető Törvénykönyvhöz*. Budapest, CompLex Kiadó, 2013.

- LÉNÁRDNÉ MALETICS BORBÁLA: A tevékenységtől eltiltás, mint az állatvédelem polgári jogi eszköze. *Acta Animalia Hungarica*, 2025 (1), 64–73.
- MÉSZÁROS ÁDÁM: *A bűncselekmény fogalmának alapkérdései. A bűncselekmény fogalma és csoportosítása a magyar büntetőjogban*. Budapest, Országos Kriminológiai Intézet, 2020.
- SEBŐK MELINDA JUDIT: Beteg vagy állatkínzó? Mi áll a háttérében a bántalmazásnak? *Miskolci Jogtudó*, 2025 (1), 109–120.
- TÓTH MIHÁLY – NAGY ZOLTÁN: *Magyar Büntetőjog. Különös rész*. Budapest, Osiris Kiadó, 2014.
- VASKUTI ANDRÁS: *A Büntető Törvénykönyv 2012–1978*. Budapest, Wolters Kluwer Hungary Kft., 2013.
- INES VRECKO: Criminological aspects of animal abuse: A review study. *Kriminologija & Socijalna Integracija*, 2019 (1).
- ORHAN YILMAZ – FUSUN COSKUN – MEHMET ERTUGRUL: Social Aspect of Dog Fighting. *International Journal of Livestock Research*, 2015 (1).
- VIVIAN A. ZUNIGA: *A Descriptive Study of Serial Killers and the Presence of Macdonald Trial Symptoms*. Master Theses. Grand Valley State University, 2021, <https://scholarworks.gvsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2018&context=theses>.

Online elérhető források

- A Magyar Állatorvosi Kamara Etikai És Eljárási Szabályzata II. 4. pont. https://maok.hu/storage/uploads/44b749ef-ddb4-4e0f-a1a2-1999d0ce8261/Etikai_es_Etikai_Eljarasi_Szabalyzat_2023januar1_tol-hatalyos.pdf#:~:text=Jelen%20Etikai%20Szab%C3%A1lyzat%20c%C3%A9lja%2C%20hogy%20a%20Magyar%20%C3%81llatorvosi,verseny%20tisztas%C3%A1ga%2C%20az%20%C3%A1llat%20%C3%A9s%20az%20%C3%A1llat%C3%A1llom%C3%A1ny%20v%C3%A9delme.
- A tárgyalás anyagának rögzítése: Friss Média: Fülöp kutya gyilkosainak pere – fogház az állatkínzóknak, <https://m.youtube.com/watch?v=2eTj5bdA5F0&t=3s&pp=2A-EDkAIB>.
- F.C.I. Nemzetközi Tenyésztési Szabályzat. 3. https://www.kennelclub.hu/files/files/KENNELCLUB/FCI_tenyesztesi_szabalyzat.pdf.
- FODOR KINGA – KAJÓ CECÍLIA – MÁRKUS GABRIELLA: A szaporítótelepek büntetőjogi és polgári jogi oldala. *Jegyző és Közigazgatás*, <https://jegyzo.hu/a-szaporitotelek-buntetojogi-es-polgari-jogi-oldala>.
- <https://bv.gov.hu/intezetek/bv.szervezet/hirek/9650>.
- <https://index.hu/fomo/2025/03/11/nagykoros-jarasbirosag-kutyaviadal-targyalas-itelet/>.
- <https://kormany.hu/hire/az-allatvedok-szamithatnak-a-kormany-tamogatasara>.
- <https://kormany.hu/hirek/megszavazta-az-orszaggyules-az-allatvedelmi-szabalyok-szigoritasat>.

<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Kutyatar-kutyatar-1/nagy-kutyalexikon-2BCD/debarkalas-3E5/>.

<https://www.asPCA.org/news/what-dogfighting-why-does-it-still-happen-and-how-can-i-stop-it>.

KAJÓ CECÍLIA: Állatkínzó állatorvosok? – egy állatorvos hallgató dolgozatának lehetséges büntetőjogi vetületei. 2023. https://www.jogiforum.hu/wp-content/uploads/2023/08/kajo-cecilia_allatkinzo_allatorvosok_cimlappal.pdf.

KOVÁCS-ANGEL MÁRIA: Válogatott kínzásokat élt túl a nagyceskeszi kutya, küzdenek az életéért, <https://24.hu/kozelet/2017/04/12>.

NAGY CSILLA: Az állatkínzás, mint bűncselekmény, <https://kutyatar.hu/2017/04/az-allatkinzas-mint-buncselekmeny>.

NÉBIH Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóság: Gyakorlati útmutató az állatok kíméletes leölésének, az állati tetemek és a fertőzött anyagok ártalmatlanításának, valamint az ártalmatlanítást követő takarítás-fertőtlenítés végrehajtásához. <https://portal.nebih.gov.hu/documents/10182/525547297/L.-Á.-T.-utmutato+2023+hu.pdf>.

Szakmai irányelv a társ-állatok eutanáziájának elvégzésére. https://maok.hu/storage/uploads/63e910a5-25d5-4b9d-bce3-e213f318f4a4/euthanasia_szakmaiiranyelv_2019_majus_8.pdf.

SZILI TAMÁS – SZILÁGYI MÁTÉ – LENGYEL-SZABÓ PÉTER – LERCH JÚLIA – FILLÉR MÁTÉ: Magyarország, a kutyagyártó nagyhatalom, <https://telex.hu/video/2022606/23/magyarország-a-kutyagyarto-nagyhatalom>.

Szolnoki Törvényszék – Végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték a 70 kiskutya hangszálát kivágató karcagi tenyésztőt, <https://birosag.hu/aktualis-kozlemenyek/szolnoki-torvenyszek-vegrehajtando-szabadsagvesztesre-iteltek-70-kiskutya>.

Tájékoztató a Kúria Bfv.II.1.314/2017. számú jelentős ügyben 2018. február 7-én hozott határozatáról, <https://kuria-birosag.hu/hu/sajto/ha-az-elkoveto-magatartasa-az-allatkinzas-torvenyi-tenyallasaba-illeszkedi-akkor-az>.

Vádemelés egy állatorvos és társai ellen korrupció miatt – fotókkal – a Központi Nyomozó Főügyészség sajtóközleménye, <https://ugyeszseg.hu/vademeles-egy-allatorvos-es-tarsai-ellen-korrupcio-miatt-fotokkal-a-kozponti-nyomozo-fougyeszseg-sajtokozlemenye>.

VARGA GERGELY: Elkövetői alakzatok a büntetőjogban, https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/34781/VargaGergely-ElkovetoiAlakzatok_unpw.pdf.

VETTER SZILVIA: Az állatkínzás büntetőjogi tényállásának szigorítása Magyarországon az elmúlt évtizedek kriminológiai és pszichológiai kutatásainak tükrében, <https://ugyeszeklapja.hu/?p=4216>.